

BOUWHISTORISCHE VERKENNING

van **een schuur en een aangebouwde vleugel bij een boerderij DORPSSTRAAT 29 te EMMEN**

Ormel | CULTUURHISTORIE BOUWTECHNIEK

Inhoud

Voorwoord II
Samenvatting IV
Waardenstelling en adviezen IX
Waardenstelling IX
Aanbevelingen XIV
1. Geschiedenis 1
1.1 Natuurlijk landschap 1
1.2 Bewoning 1
1.3 Ontstaan Weerdinge 3
1.4 Boerderijbouw 3
1.5 Ontstaan en ontwikkeling boerderij met schuren 3
2. Beschrijving 15
2.1 Volume en ligging 15
2.2 Vrijstaande schuur 15
2.3 Haaks bijgebouw 21
3. Literatuurlijst 25
publicatie, boeken 25
publicatie, digitaal 25
internet 25
Archieven 25
Colofon 26
Bijlagen:
Bijlage I: Redengevende omschrijving complex 510928

Voorwoord

In dit rapport wordt het onderzoek aan twee bijgebouwen naast een boerderij aan de Dorpsstraat 29 in Emmen. Op het erf aan de Dorpsstraat staan een boerderij en een bijschuur parallel aan de weg en een haaks uitgebouwde vleugel tegen de rechterzijde van de boerderij. De opdrachtgever, die ook eigenaar, is wil de bijgebouwen herstellen en gaan gebruiken. Omdat de bijgebouwen zijn aangewezen als een rijksmonument heeft de opdrachtgever Adviesbureau Ormel Cultuurhistorie & Bouwtechniek de opdracht gegeven een bouwhistorische verkenning voor beide gebouwen op te stellen.

Van de onderzochte bijgebouwen blijken de schuur en de kern van de haaks uitgebouwde vleugel vrijstaand te zijn. In dit onderzoek is de boerderij niet meegenomen.

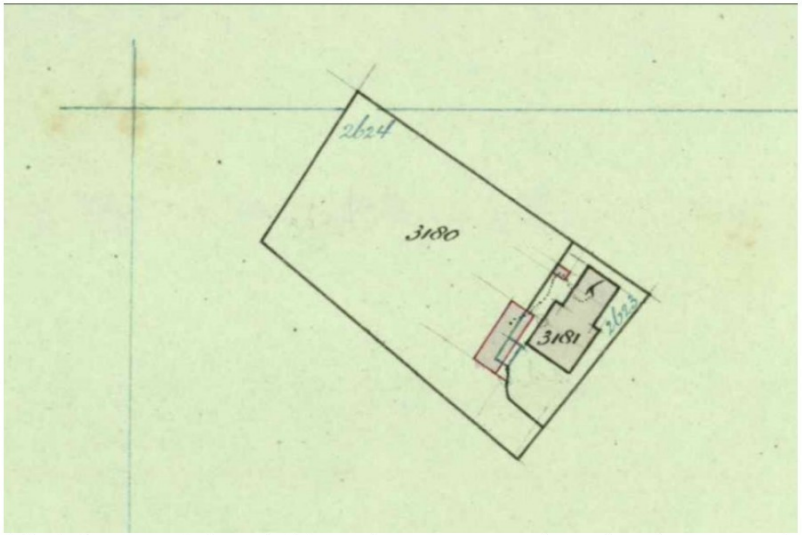
Op 16 oktober 2024 heeft [redacted] bijgebouwen bezocht en opname gedaan. Voor het bezoek en de opname is met de opdrachtgever een afspraak gemaakt. De bijgebouwen waren normaal toegankelijk. De zolder van de schuur is alleen vanaf de eerste bouwlaag in de schuur opgenomen. De gedeeltelijk gestutte gebintconstructie oogde niet erg betrouwbaar. Voor de opname is verder gebruik gemaakt van een aanwezige aluminium huishoudtrap.

Naast de opname op locatie is archief en literatuuronderzoek uitgevoerd. Over de bijgebouwen is behalve actuele redengevende omschrijving weinig geschreven. Ook werden in het gemeentelijke bouwvergunningenarchief geen vergunningen van de bouw of verbouwingen gevonden. Een interview met de oud-eigenaar leverde nog enige aanvullende gegevens op die voor het onderzoek belangrijk zijn. Het verdere literatuuronderzoek naar de achtergronden over de geschiedenis en ontwikkeling van Weerdinge, en Zuidoost Drenthe betreffen vooral openbare publicaties en beeldbanken geraadpleegd via de websites van het Drents Archief en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

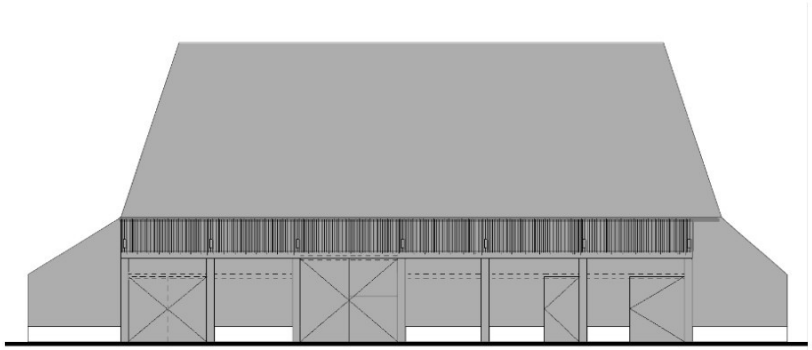
Tijdens het onderzoek is door vele mensen hulp geboden. Speciaal wil ik de opdrachtgever danken voor zijn hartelijke ontvangst en de informatie tijdens de opname. Ook wil ik de oud eigenaar danken voor zijn verhalen met interessante informatie over het boerderijcomplex.

Apeldoorn, 17 januari 2025

[redacted]

Afb. 1: De naast de boerderij in rood aangegeven gebouwde schuur en een kookhuis. Bron: Kadaster Archiefviewer®, hulpkaart_EMN00_B_358.

Afb. 2: Reconstructie oorspronkelijke naar de weg gekeerde gevel in Sketch-Up®, met de diverse deuropeningen.

Afb. 3: Verticale beplanking in de naar de weg gekeerde gevel met deuropeningen. Links de rechter stijl van de centrale opening en rechts een van de deuren rechts daarvan.

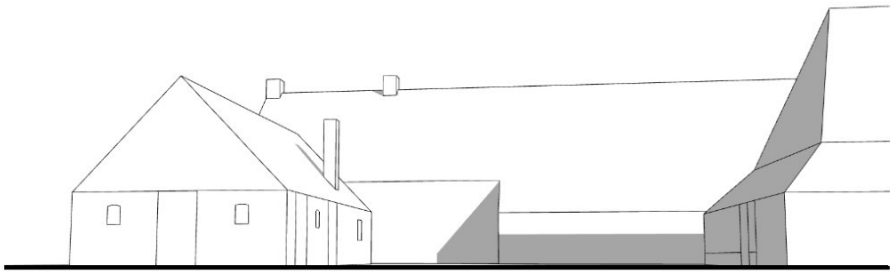
Afb. 4: Zijgevel gezien vanaf de voorzijde met de slagschaduw van de boerderij. Op de aansluiting van de voor- en zijgevel is een gemetselde kolom zichtbaar.

Samenvatting

Rond 1875
Op een gedeelte van het ruime driehoekige perceel, aan de oostelijke zijde van de geprojecteerde Dorpsstraat werd volgens het Kadaster rond 1875 een boerderij gebouwd. Bij deze parallel aan de weg gelegen boerderij werd enkele jaren later aan de zijde van het achterhuis een klein bijgebouw geregistreerd, dat mogelijk een hooiberging was.

Rond 1885
Deze mogelijke hooiberging werd rond 1885 vervangen door een eenbeukige schuur, die zeven ankerbalkgebinten lang was met aan de voor- en achterzijde een uitbouw. Deze schuur is als kern van de huidige schuur nog steeds aanwezig en is herkenbaar aan de zeven ankerbalkgebinten met koppelregels, windschoren, gebintplaten en sporenspanten, die een schilddak ondersteunen. Sporen wijzen op twee dubbele deuren en twee enkele deuren in de naar de weg gekeerde gevel en een grote deuropening in de van de weg afgekeerd gevel. De schuur was bedoeld voor vee en de berging van hooi en had een dwarsdeel. Het metselwerk van de voetmuren, de verticale beplanking van het voorste gedeelte van de schuur en de rietrand onder de dakvoet van de naar de weg gekeerde gevel en de voetmuren en horizontale beplanking aan de van de weg afgekeerde zijde van deze eenbeukige schuur ondersteunen de vorm van deze schuur.

Voor 1910
In datzelfde jaar werd ter hoogte van het woongedeelte aan dezelfde zijde een kookhuis gebouwd. Dit kookhuis, dat mogelijk een gemetselde oven bezat, werd net voor 1910 geheel geïntegreerd in een breder gebouw, waarin de rechter ruimte het kookhuis was en de linker de varkensstal met een voergang. Waarschijnlijk was boven de ruimten een ongedeelde zolder onder een zadeldak aanwezig. Om het linker gedeelte met de varkensstallen waren steens dikke muren gemetseld, die op ca. 1 meter hoogte overgingen in halfsteens metselwerk tot aan de dakrand. Het rechtergedeelte was waarschijnlijk geheel in halfsteens metselwerk uitgevoerd. Dit vergrote gebouw is in de huidige haaks uitgebouwde vleugel van de boerderij zichtbaar. De met een slof afgedekte tussenmuur waarop gebroken planken zijn gemonteerd zijn waarschijnlijk restanten van de oorspronkelijke zoldervloer.
Tegen de van de weg afgekeerde zijde van de eenbeukige schuur werd een zijbeuk gebouwd. De als binnenwand gewonden rechter zijgevel werd voorzien van een horizontale beschieting. Van de zijbeuk zelf zijn geen sporen aanwezig, wel van de verlenging van deze zijbeuk met een nieuwe horizontaal beschoten eindgevel aan de achterzijde.

Afb. 5: De waarschijnlijk oorspronkelijke vorm van het kookhuis annex varkenshuis in Sketch-Up® vanuit het zuidwesten.

Afb. 6: Achterzijde schuur met vernieuwde gevel tegen de achtergevel.

Afb. 7: Details van de voetmuur van de gemoderniseerde schuur aan de achterzijde en de linker zijde.

Afb. 8: De overdekte entreehal tussen het kookhuis (links) en het woongedeelte van de boerderij (rechts).

Afb. 9: Waarschijnlijk in 2008 herstelde zijgevel van het varkenshuis.

Verbouwing schuur rond 1972
De schuur werd in de loop van de tijd wel verbouwd, het ondergeschikte karakter wijst meer op herstelwerk zoals verbeteringen met (hergebruikte) bakstenen en de verlening van de zijbeuk tot aan de achtergevel van de hoofdbeuk. Het dakvlak boven deze uitbreiding werd gevormd door de doorgetrokken dakvlakken met een hoekkeper.
Rond 1972 vond een grote verbouwing van de schuur plaats, die waarschijnlijk werd ingegeven door de schaalvergroting en de specialisatie in de veeteelt. In de aan de naar de weg gekeerde zijde van de oorspronkelijke eenbeukige schuur werd een stierenstal ingericht waaronder een mestkelder werd aangebracht. Het achterste gedeelte van deze schuur werd voorzien van nieuw opgemetselde voetmuren en een beplanking, die over de gebintstijlen werd aangebracht. De twee linker deuren in deze gevel verdwenen. In de achtergevel werd een nieuwe schuifdeur aangebracht ten behoeve van de voergang.
De achtergevel van het zijbeukgedeelte werd ook vernieuwd en beëindigd zonder hoekkeper. Deze ruimte werd verder een jaar of zes later verbreed. In het voorste gedeelte van deze uitbreiding werd ook een stalruimte ingericht.

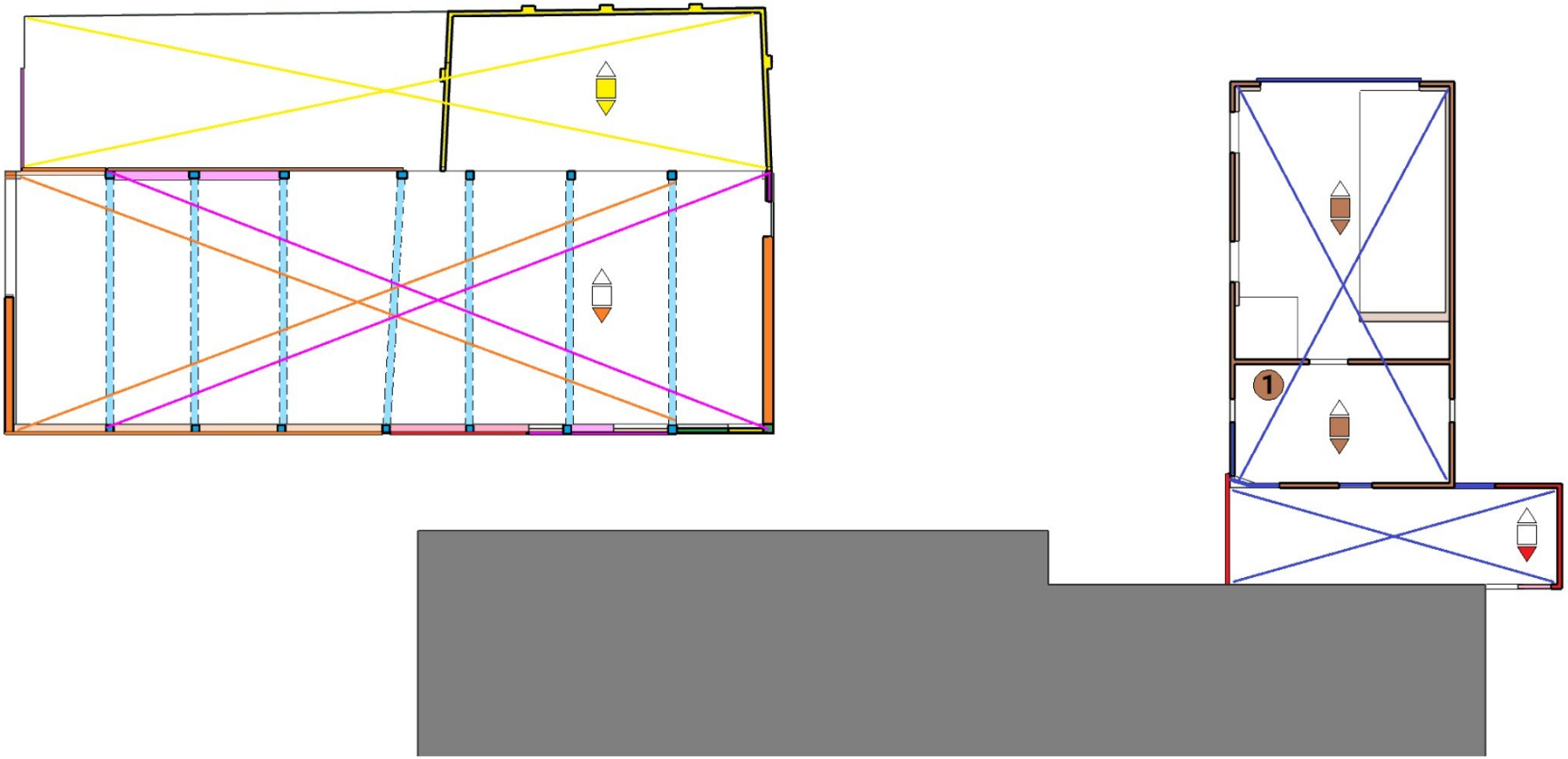
Verbouwing kookhuis/varkenshuis vanaf 1970
Het kookhuis annex varkenshuis onderging aanvankelijk nagenoeg geen veranderingen. Het geheel getimmerde zadeldak, inclusief de topgevels zakte tijden een storm in elkaar. Het huis werd voorzien van een lessenaarsdak. De tussen dit huis en de boerderij aanwezige brede gang werd ook overdekt met een lessenaarsdak en diende als tweede entree. Aan de achterzijde werd de ruimte afgesloten met een houten schot. Beide lessenaarsdaken werden voorzien van asbestcement-houdende golfplaten, die rond 2020 werden gesaneerd en vervangen door stalen sandwichpanelen, waarbij de dakvoet van het entreeportaal wed verhoogd. De in de linker zijgevel aangebrachte opening ten behoeve van het gebruik van het varkenshuis als garage werd dichtgezet met geprofileerde staalplaat.

DATERINGSKAART

LEGENDA

1. ovendeur

1

Waardenstelling en adviezen

Als uitgangspunt voor de contextuele waardenstelling zijn de Richtlijnen voor Bouwhistorisch Onderzoek 2009 (opgesteld door onder andere de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed) gebruikt.

Waardenstelling

In de waardenstelling wordt het object beschouwd op verschillende niveaus. Het eerste niveau is de externe of contextuele waardenstelling, waarin het pand beschouwd wordt op cultuurhistorische aspecten. In deze waardenstelling wordt gerefereerd aan de aspecten algemeen historische waarden, stedenbouwkundige waarden, architectuurhistorische waarden, bouwhistorische waarden en waarden vanuit het gebruik. Deze waarden worden vergeleken met de waarden zoals, die zijn vermeld in een redengevende omschrijving van het monument, situering in een beschermd stadsgezicht, etc. In deze waardenstelling wordt het bouwwerk of de structuur als geheel en de (voornaamste) onderdelen ervan beschouwd, waarbij de uitgangspunten voor de waardenstelling en de resultaten van het onderzoek zijn verwerkt.

Contextuele waardenstelling

Algemeen historische waarden
De bijgebouwen bezitten algemeen historisch gezien hoge monumentale waarden, als bouwkundige onderdelen van een karakteristieke erfinrichting.

Ruimtelijke waarden
De bijgebouwen bezitten ruimtelijk gezien hoge monumentale waarden, vanwege de oorspronkelijke vrijstaande plaatsing parallel en haaks op de boerderij. Deze bebouwing haaks en parallel aan de boerderij versterkt de onderlinge relatie en die met de parallelle ligging aan de Dorpsstraat. De bijgebouwen vormen met de boerderijgelegen in het landschap een fraai ensemble met hoge monumentale waarden.

Architectuurhistorische waarden
De bijgebouwen bezitten architectuurhistorisch positieve monumentale waarden, vanwege de van de boerderij afgeleide bouwperiode aan het einde van de 19de eeuw.

Bouwhistorische waarden
De bijgebouwen bezitten bouwhistorisch gezien hoge monumentale waarden vanwege het traditionele materiaalgebruik, constructievormen en de aanwezige bouwsporen, die de ontwikkeling van de bijgebouwen van vanaf de bouw rond 1900 tot aan heden zichtbaar maakt.

Waarden vanuit het gebruik
De bijgebouwen bezitten vanuit het gebruik hoge monumentale waarden vanwege de herkenbare functie als bijgebouwen voor de stalling van diverse veesoorten, opslag en kookhuis vanaf de bouw rond 1900 tot aan heden. De waarden worden versterkt door de nog herkenbare stallingsfunctie van moderne vervoermiddelen als een automobiel.

Interne waardenstelling

Bij de interne waardenstelling wordt het object beschouwd op de samenstelling van de onderdelen. In de waardenstelling, die volgt wordt het belang van een onderdeel voor de ontwikkeling van het geheel vanuit historisch oogpunt bepaald. Deze gaat uit van drie categorieën: hoge intrinsieke waarde, positieve intrinsieke waarde en indifferente intrinsieke waarde en zijn respectievelijk met de kleuren blauw, groen en geel aangegeven op tekeningen. Deze waardenstelling wordt weergeven op de ingekleurde 'waardenstellingsrepresentatietekeningen.

HOGE INTRINSIEKE WAARDEN
Onderdelen die essentieel zijn voor het herkenbaar houden van het oorspronkelijke gebouwconcept hebben een hoge monumentale waarde. Een hoge monumentwaarde betekent dat:

- Behoud van deze elementen prioriteit heeft
- Aanpassingen alleen te verantwoorden zijn wanneer deze de bestaande monumentwaarden behouden of versterken

Hoge intrinsieke waarden zijn:

- Gemetselde voetmuren en gevels van de schuur en het varkenshuis met afwerkingen en sporen. Hiervan zijn uitgezonderd de achterste vier vakken van de linker zijgevel, de achtergevel en de uitgebouwde rechterzijde van de schuur;
- Beschietingen van de zijgevels van de schuur inclusief achterhout e.d. Hiervan zijn uitgezonderd de beschietingen van het achterste gedeelte van de linker zijgevel en de achtergevel;
- Gebintconstructie van zeven ankerbalkgebinten met windschoren en gebintplaten in de schuur;
- Sporenkap met haanhouten, hoekkepers en losse sporen met de daarop aanwezige rietbedekking, die geplaatst is op de gebintconstructie;

POSITIEVE INTRINSIEKE WAARDEN (GROEN)
Onderdelen die ondersteunend zijn aan het oorspronkelijke gebouwconcept hebben een positieve waarde. Een positieve monumentwaarde betekent dat:

- Behoud van het element het uitgangspunt is, maar dat aanpassingen onder voorwaarde dat deze passen in het gebouw mogelijk zijn

Positieve intrinsieke waarden zijn:

- Gereconstrueerde gemetselde voetmuren van de linker zijgevel van de schuur en gevelgedeelten van de haakse vleugel met afwerkingen en sporen;
- Beschietingen van het achterste gedeelte van de linker zijgevel en de het zijbeukgedeelte van de achtergevel van de schuur inclusief achterhout e.d.
- De vloer- en wandafwerkingen in de haakse vleugel.

INDIFFERENTE INTRINSIEKE WAARDEN (GEEL)

Onderdelen van het gebouw, die in authenticiteit en detail zijn aangetast of in afwijkende architectuur zijn vernieuwd hebben een indifferente monumentwaarde. Een indifferente monumentwaarde betekent dat:

- Behoud van dit element is optioneel
- Behoud van de herkenbaarheid van het oorspronkelijke ensemble wenselijk is.

Indifferente intrinsieke waarden zijn:

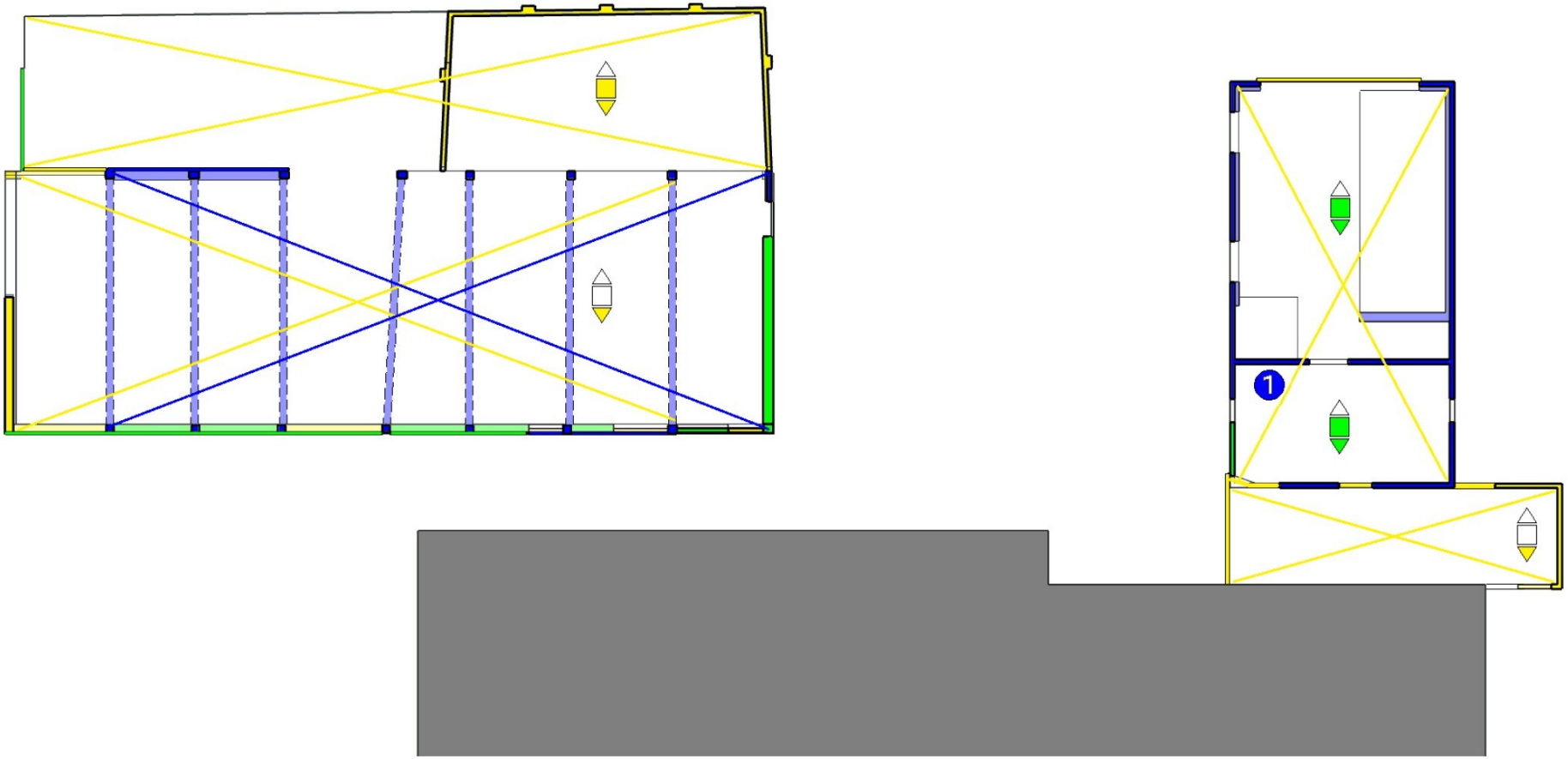
- Overige gemetselde voetmuren en gevels van de schuur en de haakse vleugel met afwerkingen en sporen;
- Overige houten en stalen beschietingen van de gevels van de schuur en de haakse vleugel inclusief achterhout e.d.;
- De uit gezaagde planken samengestelde vloer over de gebintconstructie;
- De ondersteuningsconstructie onder overige de lessenaarsdaken van de schuur en haakse vleugel en de daarop aanwezige dakbedekking;
- De met asbestcement-houdende golfplaten en hulpstukken afgedekte rietgedeelten;
- De vloer- en wandafwerkingen in de schuur.

WAARDERINGSKAART

L E G E N D A

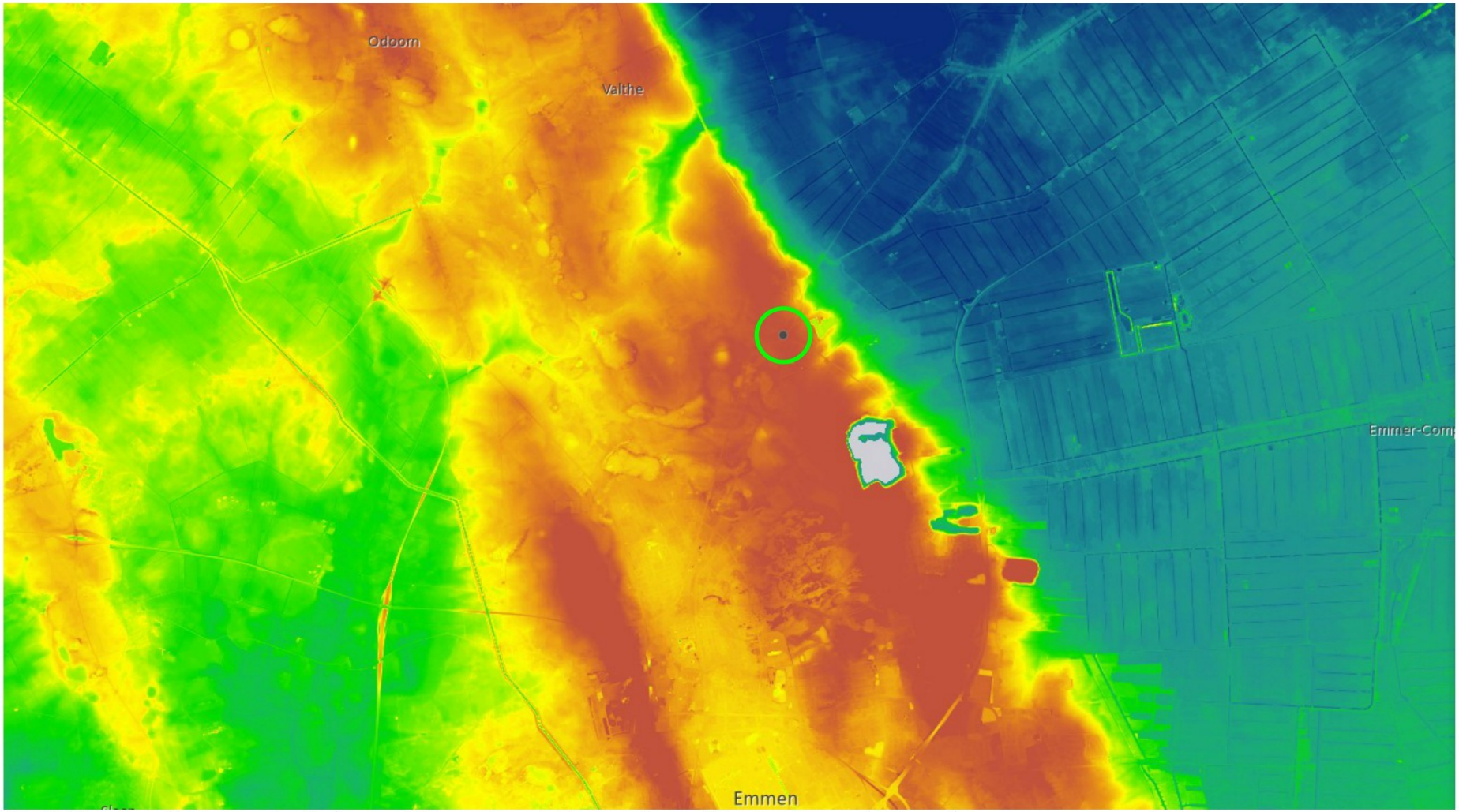
1. ovendeur

1

Aanbevelingen

Het onderzoek van de bij de boerderij behorende bijgebouwen aan de Dorpsstraat 29 in Emmen geven een redelijk beeld van de ontwikkeling vanaf de bouw tot aan heden. Toch blijven er wel punten voor nader onderzoek, zoals:

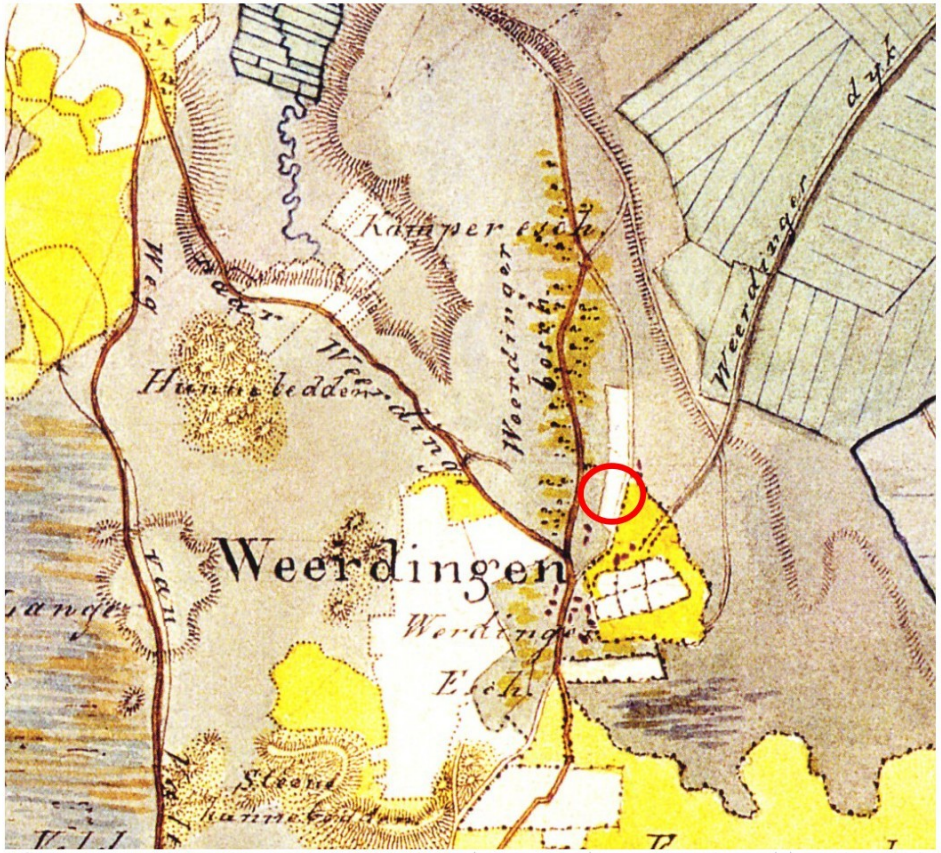
- Aanvullend bouwhistorisch onderzoek van de na de verwijdering van het plasticfolie zichtbaar wordende houtconstructie en de niet bereikbare gedeelten van de kap;
- Dendrochronologisch onderzoek in de gebintconstructie van de schuur, waarmee het hergebruik uit diverse onderdelen kan worden gegenereerd.

Afb. 10: Weerdinge (in de groende cirkel) op oostelijke rand van de Hondsrug tussen Odoorn en Emmen (onderrand)
Bron: www.ahn.nl DTM4, dynamische opmaak.

Afb. 11: Uitsnede uit de Hottingerkaart, waarop Weerdinge is afgebeeld. In de cirkel de locatie van de onderzochte bijgebouwen.
Bron: [redacted] (2003); De Hottnger-atlas van Noord- en Oost-Nederland 1773-1794, Heveskes Uitgevers Groningen, p. 12.

Afb. 12: Uitsnede uit de Kaart van Huguenin (1819-1829) met Weerdinge (n). In de cirkel de locatie van de onderzochte bijgebouwen.
Bron [redacted] (2005); De -atlas van Huguenin Militair-topografische kaarten van Noord-Nederland 1819-1829, Heveskes Uitgevers Groningen, p. 48 en 63.

1. Geschiedenis

1.1 Natuurlijk landschap

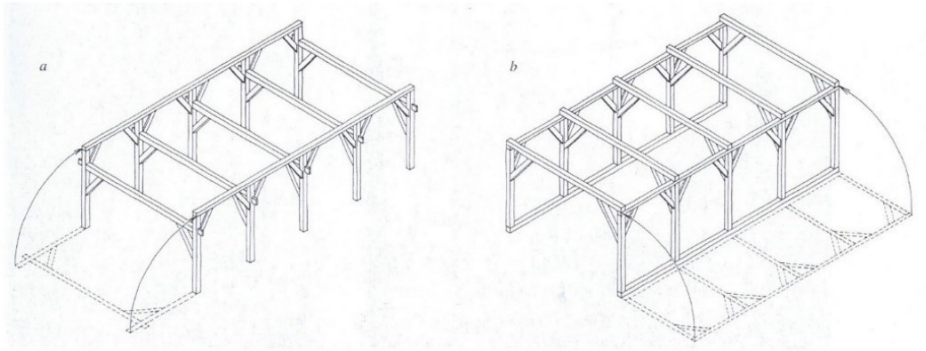
Het landschap waarin Weerdinge ligt is grotendeels ontstaan tijdens het Pleistoceen, een geologisch tijdperk dat zich kenmerkte door afwisselend warme en koude periodes. Tijdens de derde ijstijd (Saalien) rukte het landijs naar het zuiden op en bedekte het noordelijke gedeelte van het huidige Nederland. Het landijs liet na de opwarming de vooruitgeschoven materie achter, die de basis vormde voor de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug en liet een keileemlaag achter met tongen, die de basis vormde van het Drents plateau. De tongen reikten tot aan Texel en Wieringen; beide eilanden bezitten een basis van keileem[1]. Door het smeltende landijs ontstond een binnenmeer met een afvoer richting de Noordzee. De afvoer liet het Hunzedal ontstaan. Door sterke koude winden werd het keileempakket uitgesleten en opgestuwd en vormde mega flûtes, die de basis van de Hondsrug vormden[2]. In de laatste (vierde) ijstijd (Weichselien) was het wel zeer koud, maar het landijs kwam niet zover. De met de kou gepaard gaande wind vormen deze periode de zogenoemde dekzandruggen, die het daarvoor gevormde landschap afdekken. De opwarming van de in de ondergrond aanwezige bevroren lagen van oudere ijstijden vormde het landschap verder. Het water van het achtergebleven smeltende landijs en het regenwater dat gedeelten van de afgezette materie met zich meevoerde en boetseerde het landschap verder. Dit water verzamelde zich in kleine stroompjes, die samenvloeien tot beken en rivieren die uitmondden in zee.

1.2 Bewoning

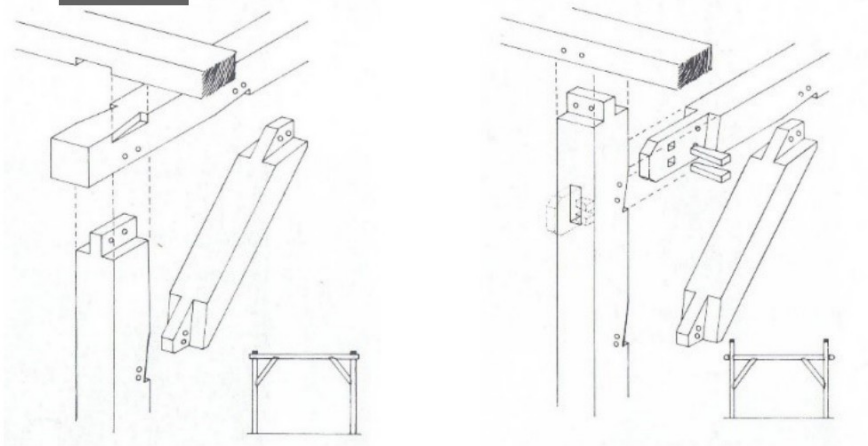
De aanwezige hoogteverschillen en vers water in de nabijheid bieden volop gelegenheid voor mensen om zich hier tijdelijk te vestigen. De mensen in dit gebied waren jagers en leefden in dit natuurlijke landschap van wat de natuur hen bood. Uit de gevonden stenen werktuigen uit de Oude Steentijd (Paleolithicum, 2.500.000 tot 10.500 v. Chr.) blijkt de bewoning op de Hondsrug. Belangrijk voor Weerdinge zijn de hunebedden uit de Trechterbekercultuur, die de bewoning van deze regio tussen 3300-1700 v. Chr.) aangeven. Naast deze zichtbare bouwwerken werden ook diverse stenen werktuigen en wapens in de omgeving aangetroffen. Door het gebruik van akkerland dat met nauwelijks bemesting na enkele jaren uitgeput raakte verplaatsten de boeren hun akkers en onderkomens en zo leidden de nederzettingen nog een enigszins zwervend bestaan. Complete huisplattegronden werden echter niet aangetroffen, fragmenten wel. In de periode waarin de landbouw zich ontwikkelde met de introductie van de veehouderij ontstond het gemengde bedrijf en kwam een einde aan het zwervende bestaan van mensen in hutten- of tentenkampen. Waar braakliggende akkers aanvankelijk op natuurlijke wijze van voedingstoffen werden voorzien, werd het drieslag systeem geïntroduceerd, waarbij na twee jaren verschillen gebruik een akker werd braak gelegd. Nog later werd dit systeem geholpen door mest van de veehouderij. Sporen van opvolgende culturen, zoals gebruiksvoorwerpen, maar ook akkersystemen (Celtic fields) tonen aan dat het gebied ook na die tijd bewoond werd.

[1] https://www.geheugenvandrenthe.nl/saalien

[2] https://www.dehondsrug.nl/verhalen/

Afb. 13: Gebintconstructies in boerderijen. Links dwarsgebinten (a) en rechts langsgebinten (b).
Bron: [redacted] Historische houtconstructies, p 11.

Afb. 15: Verbindingen van gebintconstructies. Links het dekbalkgebint en rechts het ankerbalkgebint.
Bron: [redacted] Historische houtconstructies, p 13

Afb. 14: Uitsnede uit de Kadastrale Minuut (1811-1832) met het dorp Weerdinge. Door het kaartbeeld loopt de Dorpsstraat In de cirkel de locatie van de onderzochte boerderij.
Bron: Beeldbank Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, nr. MIN03010B04.

1.3 Ontstaan Weerdinge

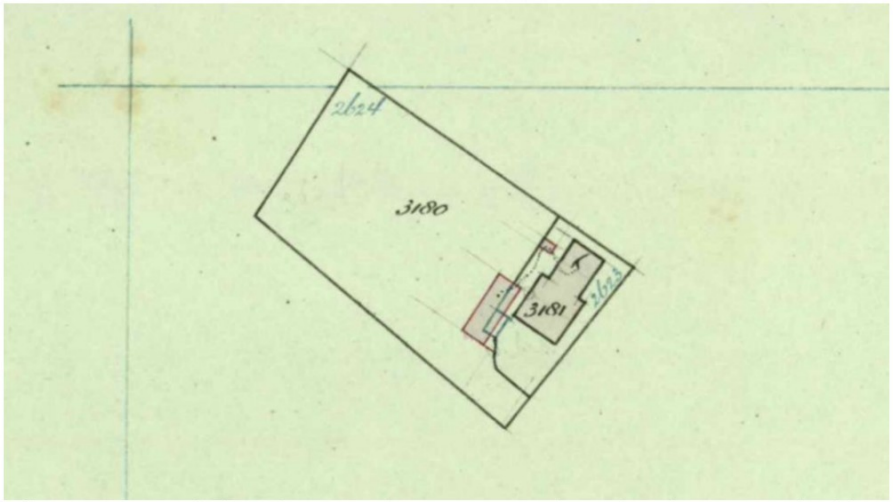
Weerdinge was waarschijnlijk van één van de nederzettingen op de oostelijke rand van de Hondsrug waar deze overgaat in he veengebied, waarvan het maaiveld flink hoger lag dan het huidige niveau. Door dit afwijkende maaiveld lag de grondwaterstand op. De Hondsrug een stuk hoge dan het huidige peil. Het gevolg was dat oorspronkelijk alleen de toppen van deze Rug werden bewoond, zoals blijkt uit de locatie van de hunebedden.
Deze bouwwerken, die een van de meest zichtbare sporen van oudste bewoning op de Hondsrug. De nederzettingen waren klein, een huisplaats met een stuk akkerland dat iets hoger lag en dat extensief wed gebruikt. Deze woert zou mogelijk de naamgever van het huidige dorp Weerdinge zijn. Weerdinge was als nederzetting een mark(t), die het gezamenlijke beheer van de landerijen (akkers, weilanden en niet ontgonnen land) beheerde. Omdat de Frankisch invloed in Drenthe beperkt was en mogelijk zelfs achterwege bleef, bleef in deze regio het markensysteem het meest zuiver. Met de toenemende administratie door vreemde overheersers werd dit beheer omgezet in eigendom. De Mark van Weerdinge werd rond 1850 opgeheven en de bezittingen verkocht.

1.4 Boerderijbouw

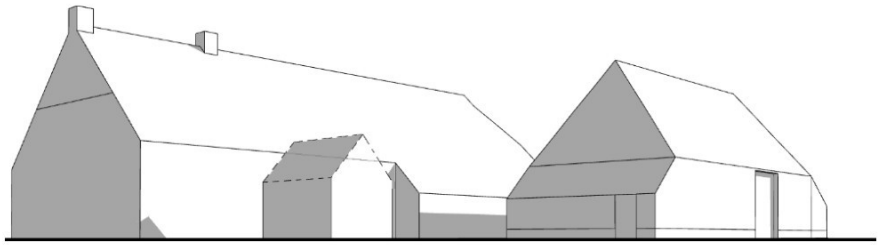
Met de permanente bewoning werden onderkomens ook meer permanent en voorzien van ruimten om vee te stallen. In het algemeen werden boerderijgebouwen in de lengterichting parallel aan de hoogtelijnen in het landschap geplaatst als centrum tussen de lager gelegen weiden enerzijds en de hogere akkerlanden anderzijds. Aanvankelijk als één- of tweebeukige gebouwen met natuurlijke materialen, zoals houten staanders, dakliggers en vlechtwerk aangesmeerd met leem en riet of stro als bedekking. Hieruit ontwikkelde zich de driebeukige gebouwen met langsgebinten en later dwarse gebinten. Van de tot dwarse gebinten veranderde langsgebinten liggen de koppelbalken over de stijluiteinden (dekbalkgebinten), op de stijluiteinden (kopbalkgebinten) of tussen de stijlen (ankerbalkgebinten). Waar de dekbalkgebinten algemeen in het noorden en westen en de kopbalkgebinten vooral in het diepe zuiden van Nederland zijn de ankerbalkgebinten het meest verspreid voorkomende gebinttype in Nederland
Stal- en woonruimte waren aanvankelijk één open ruimte. Deze niet ingedeelde ruimte met open vuur in een haardkuil in combinatie met brandbare bouwmaterialen zou zeer lang standhouden. In het oosten van Nederland zijn daarvan nog enkele (museale) voorbeelden aanwezig. In steden werden de brandgevaarlijke materialen al in de middeleeuwen vervangen door onbrandbare bakstenen. Stookplaatsen werden vanuit het midden van de woonruimte verplaatst tegen de achterwand (brandmuur) of tegen de zijwand. In boerderijen is deze ontwikkeling ook zichtbaar. Met de omvorming van de haardkuil tot stookplaats en de verplaatsing naar de zijmuur of een brandmuur, waarmee tevens een afscheiding tussen woonruimte en stalruimte kon worden gecreëerd, werd de kans op brand verminderd.

1.5 Ontstaan en ontwikkeling boerderij met schuren

Volgens de kadastrale gegevens was het perceel waarop de boerderij en de schuur zouden verrijzen in 1832 eigendom van de mark(t) van Weerdinge. Het dorp/nederzetting ligt aan de oostelijke rand van de Hondsrug, waar deze overgaat in het veengebied. Het perceel inclusief een toegangsweg zou mogelijk de brink van het dorp kunnen zijn met alleen aan de oostelijke zijde een boerenerf en een es dat ook behoorde bij de mark(t)gemeenschap. Volgens de kadastrale gegevens werd de mark(t) omstreeks 1850 opgeheven en de percelen aan particulieren verkocht. Een gedeelte van het perceel werd verkocht aa[redacted]andbouwer in Roswinkel, een dorp dat iets verder in oostelijke richting ligt. Door de opheffing van de mark(t) werden de aan de rand van de brink staande boerderijen verplaatst naar de rand van de weg die over de voormalige brink liep en die als dubbele stippellijn op de kaart werd aangegeven.

Afb. 16: De naast de boerderij in rood aangegeven gebouwde schuur en een kookhuis. Bron: Kadaster Archiefviewer®, hulpkaart_EMN00_B_358.

Afb. 17: Boerderij vanaf de rechterzijde rond 1885 met op de voorgrond het kookhuis zonder oven en daarachter de schuur in Sketch-Up®.

Afb. 18: Voorbeeld van een kookhuis op het erf van Dorpsstraat 21 in Emmen. Bron Beeldbank Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, nr. 155634.

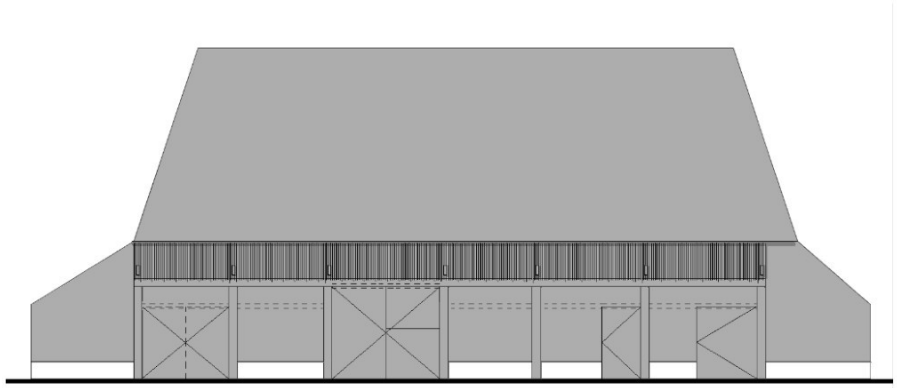
Afb. 19: Verticale beplanking in de linker zijgevel met voormalige deuropeningen. Links de rechter stijl van de centrale opening en rechts een van de deuren rechts daarvan.

1.5.1. Ontwikkeling erf 1875-1885

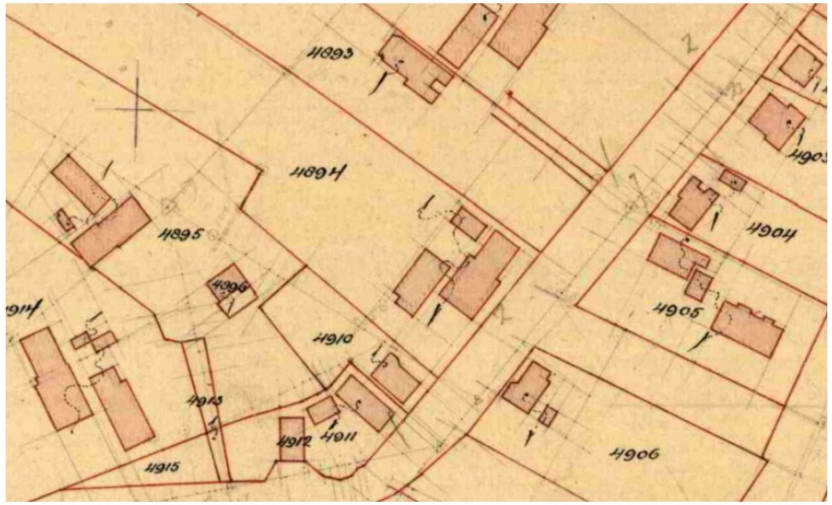
Opvolg[redacted]iet omstreeks 1875 op een gedeelte van het perceel de boerderij bouwen. Het grondvlak van deze boerderij komt overeen met die van de huidige plattegrond.
Enkele jaren later werd een kleine schuur gebouwd. Omdat dit gebouw geheel is verdwenen zijn er geen gegevens van bekend. Mogelijk werd het baksteenmateriaal uit deze schuur opnieuw verwerkt als voetmuur tussen de gebintstijlen in de grote schuur. In de rechter zijgevel van de huidige schuur werden in twee vakken met bakstenen in kruisverband aangetroffen, waarvan het formaat en de kleur afwijkt van het formaat en kleur van het baksteenmateriaal in de voorgevel.

1.5.2 Bouw schuur

Rond 1885 werd volgens de kadastrale gegevens naast het woongedeelte van de boerderij werd een klein kookhuis gebouwd en werd de kleine schuur bij de boerderij vervangen door een groter exemplaar. Van dit oude kookhuis is mogelijk nog een gedeelte van de achterwand aanwezig met de aansluitende zijwand, waarin de ovendeur is geplaatst, en de het restant van de rechter zijwand tot aan de dichtgezette deur. Boven de ovendeur zijn twee vormen van een boezem zichtbaar, waarvan die met twee schuin naar boven lopende boezemwanden, uitmondend in een schoorsteen waarschijnlijk bij dit kookhuis behoort. Waarschijnlijk werd de schuur gedeeltelijk versteend met dezelfde baksteensoort als die in het kookhuis annex varkenshuis werden aangetroffen.
De schuur werd opgebouwd met zeven ankerbalkgebinten die voorzien werden van korbelen. De gebinten werden gekoppeld met gebintplaten en gepende koppelregels en verstevigd met windschoren. De op ca. 2 meter hoogte aangebrachte koppelregels overkruisen de windschoren aan de linker zijde. De gebintconstructie werd samengesteld uit vrij jong eikenhout, waarvan het oppervlak van de houtprofielen met een doorsnede van ruim 20 x 20 cm geen kernhout laten zien. De twee aan de linker zijde gevonden merken zijn waarschijnlijk, vanwege hun oppervlakkige beitelinslag (IV en VII) aangebracht voor deze constructie. De constructie werd waarschijnlijk samengesteld uit met uitandere bouwwerken afkomstige onderdelen. Het aangetroffen telmerk op de gebintstijl (IV) aan de linker zijde komt niet overeen met de merken (IIII) op diverse onderdelen van hetzelfde gebint aan de rechter zijde wijst op deze samenstelling. De schuine volledige gepende windschoren en korbelen werden zowel recht als gekromd uitgevoerd. Over de gebinten lagen rondhouten slieten, waarop aan de voorzijde hooi werd opgeslagen en aan de achterzijde stro. Op de gebintplaten waren sporenparen met haanhouten geplaatst, die een rieten of strooien dakbedekking ondersteunden.
In het vak tussen het derde en vierde gebint (vanaf de achtergevel gerekend) aan de linker zijde lag was de genoemde koppelregel hoger aangebracht. De afwijkende hoogte wijst met de aanwezige duimen en duimgaten op een deuropening, waarvan de deur in de hoogte was gedeeld. De breedte tussen de stijlen wijst op een uitvoering als dubbele deur, hetgeen door de oud eigenaar werd bevestigd. Aan de andere zijde van dit vak werd deze koppelregel niet aangebracht waardoor een dwarsdeel ontstond. Of deze opening met een breedte van 2,8 meter afgesloten kon worden met een (dubbele) deur was niet zichtbaar.
Het rechthoekige grondvlak van de schuur werd begrensd door gemetselde voetmuren, die werden onderbroken door de stijlen van houtconstructie en de deuropeningen. De voetmuren onder de voor- en achtergevel waren op enige afstand van de buitenste gebinten geplaatst. Aan de rechterzijde van de voorgevel is aan de binnenzijde de afgehakte steens dikke voetmuur van de aansluitende zijgevel zichtbaar. Gezien de overeenkomstige lengte van de schuur met die op het uit 1910 daterende veldwerk werd de schuur in de loop van de tijd niet verlengd. De achtergevel was op een vergelijkbare wijze op afstand van het ankerbalkgebint geplaatst. Op deze voetmuren waren wanden geplaatst die waren samengesteld uit houten beschietingen tot aan de gebintbalken. In de linker zijgevel (straatgevel) was deze verticaal geplaatst en voorzien van opgeklampte deuren.

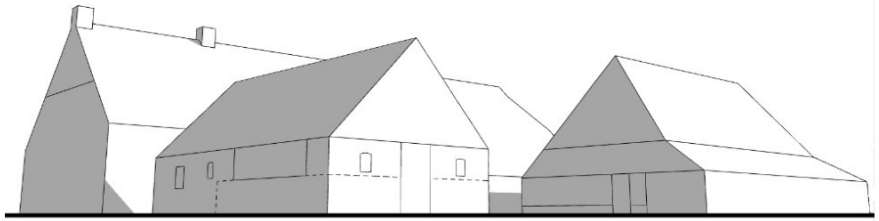
Afb. 20: Reconstructie oorspronkelijke zijgevel aan de weg in Sketch-Up®, met de deuropeningen.

Afb. 22: Het naast de boerderij aangegeven vergrote kookhuis annex varkenshuis.
Bron: Kadaster Archiefviewer®, hulpkaart_EMN00_B_ 789_B..

Afb. 21: Zijgevel van een bijschuur in Schoonebeek met strovlechtwerk.
Bron: Beeldbank Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, nr. 280305.

Afb. 23: Boerderij vanaf de rechterzijde rond 1910 met op de voorgrond het nieuwe kookhuis annex varkenshuis en daarachter de gerealiseerde uitbreiding van de schuur in Sketch-Up®.

Sporen van deze deuren omgeven door de oorspronkelijke beschieting zijn zichtbaar in deze gevel. Behalve de reeds genoemde dubbele deur waren er aan de rechterzijde nog drie deuren aanwezig. Deze deuren leidden naar stalruimten voor varkens. Aan de linkerzijde van deze deur was nog een kleinere dubbele deur aanwezig. Daarboven was tot aan de dakvoet een stro of rietbedekking met zichtbare bindroeden aanwezig. Uit informatie van de oud-eigenaar blijkt dat deze strook was afgewerkt met een vlechtwerk van strobindingen. Mogelijk was de andere zijgevel oorspronkelijk geheel met stro of riet afgewerkt.
Deze schuur is waarschijnlijk een goed voorbeeld van een typische vrijstaande bijschuren in Oost- en Midden-Drenthe, waarin stalruimte voor paarden en varkens werd gecombineerd met opslag van hooi en stro. Deze bijschuren werden ook als aangebouwd exemplaar gebouwd. De bijschuur was voorzien van een dwarsdeel, die aan de straatzijde afgesloten kon worden.

1.5.3 Bouw kookhuis-varkenshuis

Omstreeks 1910 werd het aanwezige kookhuis vergroot tot een kookhuis met een varkenshuis. Waarschijnlijk werd het bestaande kookhuis geïntegreerd in dit nieuwe huis. De ruimte voor de ovendeur werd verbreed naar voren. De boven de ovendeur aanwezige boezem werd verlengd naar de achterwand. Volgens de informatie van de oud-eigenaar was in de hoek links achter een toilet afgescheiden en stond tussen de oven en de toiletruimte het kookfornuis opgesteld. Het ovenlichaam werd opgenomen in de ruimte erachter. In deze ruimte waren langs de voor- en achtermuur twee gemetselde hokken aanwezig, gescheiden door een voergang. De aan de achterzijde aanwezige kleinere hokken -vanwege de gemetselde oven- waren voor de dieren direct vanuit de achtergevel bereikbaar. Die aan de voorzijde via de voergang en de deur in de rechterzijgevel. De muren van de dierverblijven waren ca. 1 meter hoog en steens dik uitgevoerd. Daarboven werd het metselwerk uitgevoerd in halfsteens werk. De aanwezige topgevels werden waarschijnlijk als onderdeel van de kapconstructie met een beschieting uitgevoerd. Voorbeelden hiervan werden in de nabije omgeving aangetroffen.

Afb. 24: Voorbeeld van een varkenshuis dat tegen een kookhuis werd aangebouwd met houten topgevels bij een boerderij aan de Dorpsstraat 23.
Bron: Beeldbank Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed, nr. 219245.

Waarschijnlijk werd de basis van de topgevel net als de tussenwand met een regel afgedekt, waarop het beschot van de zolder kon worden bevestigd. Aan de buitenzijde kon de gevelbeschieting worden aangebracht. De zoldervloer werd verder ondersteund door een enkelvoudige balklaag, overspannend van zijgevel naar zijgevel. Op haar beurt werd de balklaag waarschijnlijk ondersteund door een of twee onderslagbalken langs de voergang. Het waarschijnlijk aanwezige zadeldak werd gevormd door sporen, waarop een keramische dakbedekking was aangebracht. De oud-eigenaar vermelde rode dakpannen

Afb. 25 Vervangen metselwerk in de voetmuur rechts naast de vierde gebintstijl:.

Afb. 26: Afgezaagde hoekkeperbalk tegen de gebintstijl in de zijbeuk.

Afb. 27: Vernieuwde voorgevelmetselwerk, aansluitend op een gemetselde hoekkolom.

Afb. 28: De versteende zijgevel met een staldeur en een zijlicht.

Dee schuur werd in deze periode aan de rechter zijde uitgelegd tot een tweebeukig exemplaar. Waarschijnlijk werd deze geheel in hout uitgevoerde uitbreiding ingericht als opslagruimte voor hooi. De onder het dak geraakte zijgevel werd horizontaal gepotdekseld zonder beschermlaag. Centraal op de steens dikke voetmuur waan de voorzijde werd een halfsteens dikke gemetselde wand opgetrokken tot aan de dakvoet.

1.5.4 Verbouwingen schuur tot rond 1970

Na 1910 werd de schuur verschillende keren aangepast. Deze zichtbare aanpassingen zijn nauwelijks te dateren, omdat hiervan geen bouwvergunningen werden aangevraagd en ook geen gegevens in het Kadaster werden aangetroffen.
De eerste aanpassing betreft de vernieuwing van een gedeelte van de linker zijgevel, waarvoor de in de gevel aanwezig gebintstijl tot de bovenzijde van de vernieuwde voetmuur werd afgezaagd. De baksteenklinkers en de daarboven aanwezige verticale beschieting wijzen op een datering in de eerste helft van de 20ste eeuw.
De tweede aanpassing betrof de verlenging van de zijbeuk tot aan de achtergevel van de schuur. Boven dit vak werd een hoekkeper aangebracht waarop de verlengde dakvlakken van weerszijden aansloten.
De derde aanpassing betrof gedeeltelijke verstening van de linker zijgevel tot aan de voorgevel, waardoor een gemetselde hoekkolom ontstond. De aanvankelijk aanwezige gevelbeschieting in de rechter zijgevel werd mogelijk tijdens de werkzaamheden nog vervangen door een gemetselde muur in halfsteens verband, waarvan het onderste gedeelte steens dik werd uitgevoerd.

Afb. 29: Geheel links de vergroting van de schuur onder het flauwhellende lessenaarsdak. De voetmuren van de voor- en rechter zijgevel zijn gemetseld zonder voegwerk.

Afb. 30: Detail metselwerk in de voetmuur. Links de achtergevel en rechts de linker zijgevel met een gebintstijl op een betonnen poer.

Afb. 31: Verbreding zijbeuk tegen de rechter zijgevel. Aan de achterzijde is het beplankte gevelgedeelte met de oorspronkelijke breedte gehandhaafd.

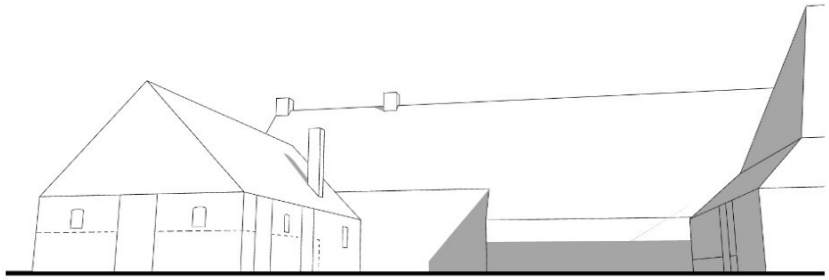

Afb. 32: De verbrede voorgevel van de schuur met penant, waarin een dichtgezette deuropening.

1.5.5 Verbouwingen schuur na 1970

De vierde verbouwing werd volgens de oud-eigenaar waarschijnlijk uitgevoerd in 1972 en kwam voort uit de ontwikkelingen in de veeteelt en mechanisatie. Het gemengde bedrijf met diverse veesoorten verdween en diverse handelingen rondom de verzorging van het vee werden door machines gedaan. In deze periode werden in de schuur de stalruimten voor verschillende veesoorten vervangen door een stalruimte voor stieren. De mest werd verzameld in een in de schuur aangebrachte gemetselde kelder voor (meng)mest. Langs de linker zijde van de schuur werd een stalruimte aangelegd, die werd afgescheiden van de voergang met een voerhek. De mestkelder lag onder de stalvloer met roosters. De gebintstijlen werden op nieuwe gemetselde poeren naast de kelderwand geplaatst. Het achterste gedeelte van de linker zijgevel werd vanaf de centrale deuropening vernieuwd. Ook de aansluitende achtergevel werd vernieuwd met een brede opening voorzien van een schuifdeur. De achtergevel werd verhoogd en werd van een aangepaste lessenaarsdak voorzien. Zowel het metselwerk van de voetmuren als een nieuwe verticale beschieting van gezaagde delen werd vernieuwd. Dezelfde gezaagde delen werden ook gebruikt als vervanging van de slieten, die op de ankerbalken lagen. De ernaast gelegen zijbeuk werd ingericht als garagebox. De zij- en achtergevel van deze ruimte werden vernieuwd met verticaal geplaatste delen. Van deze vernieuwing is alleen de in een latere fase aangebrachte achtergevel met een dubbele opgeklampte deur nog aanwezig.

De vijfde verbouwing betrof de verbreding van zijbeuk. Volgens de informatie van de oud-eigenaar werd de verbreding ca. zes jaren uitgevoerd. Het voorste gedeelte werd ook ingericht als stalruimte voor stieren. Alleen de achtergevel met de garagedeuren bleef gehandhaafd.

Afb. 33: De waarschijnlijke oorspronkelijke vorm van het kookhuis annex varkenshuis in Sketch-Up® vanuit het zuidwesten.

Afb. 34: De boerderij met geheel rechts de tweede entree naar het bijgebouwen vanuit het noordoosten in 1986. De kap van het varkenshuis is op de foto niet meer aanwezig. Bron: Beeldbank Drents Archief, nr. MZ11016010404 4.

Afb. 35: Rechter zijgevel op de achtergevel met de stalen gevelbekleding. Op de hoek met de achtergevel is de verhoging van het metselwerk zichtbaar.

Afb. 36:Muur tussen het kookhuis en het varkenshuis met de afdruk van de gesloopte oven.

1.5.6 Verbouwingen varkenshuis

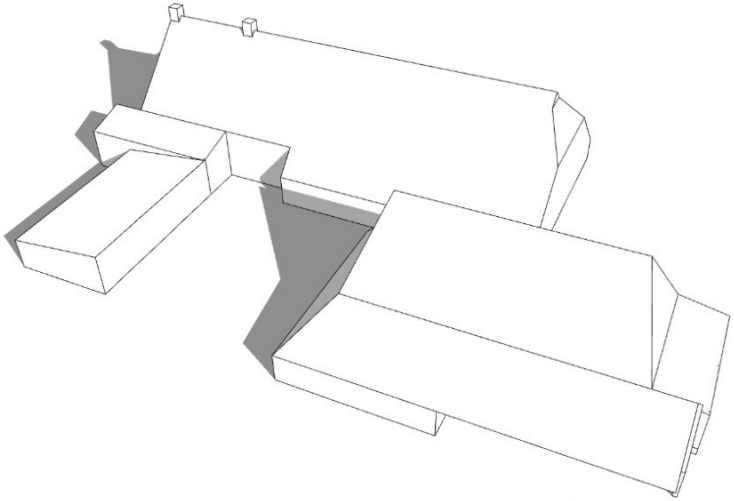
In diezelfde periode vanaf 1910 werd het varkenshuis nauwelijks aangepast. Vanwege de specialisatie van het veeteeltbedrijf omstreeks 1972 kwam het varkenshuis leeg te staan. De oven en het toilet in het kookhuis werden niet meer gebruikt. Tijdens een van de stormen (met sneeuw), die Drenthe in de jaren '70 en '80 van de 20ste eeuw troffen zakte het dak van het kookhuis annex varkenshuis in elkaar. Ook zou het houten beschot met mestluiken in de voorgevel zijn ingezakt. Om twee gietijzeren vensters is afwijkend metselwerk aanwezig en de steens dikke bovenrand is sterk vervuild, waarschijnlijk door het uitscheppen van mest naar buiten. Op een foto gedateerd in 1986 is dit huis niet zichtbaar. De informatie van de oud-eigenaar en voormalig pachter bevestigde dit en voegde er aan toe dat de zoldervloer niet meer begaanbaar was. De aanwezige gemetselde schoorsteen op de tussenmuur werd ook verwijderd

Het leegstaande kookhuis werd omgebouwd tot werkplaats, en bergplaats voor gereedschappen. Het toilet in deze ruimte werd verwijderd en de achtergevel in metselwerk aangeheeld. In de onder het dak gebrachte opening in de linker zijgevel werd en stijl- en regelwerk aangebracht met een verticale beschieting. Het leegstaande varkenshuis werd garagebox. De toegangen van buiten naar deze stallen werden op een na dichtgemetseld. In de rechterzijgevel werd een brede opening aangebracht voor de auto. In de ruimte werden aan de achterzijde de stalruimten en het ovenlichaam gesloopt. De voorgevel werd hersteld met uitkomende bakstenen en de twee gietijzeren ramen uit de rechter zijgevel Het geheel werd inclusief de open gang tussen het woongedeelte van de boerderij en het kookhuisgedeelte overdekt met een lessenaarsdak, dat was samengesteld uit asbestcement-houdende golfplaten.. Deze overdekte gang werd ten opzichte van de voorgevel van de boerderij naar voren uitgebouwd, waardoor een tweede entree ontstond. De gang werd aan de achterzijde afgesloten met een houten wand als beschieting, waarin een deur werd opgenomen.

1.5.7 2020 vernieuwing dakbedekking

Door de brand in het voorjaar van 2008[3] was de boerderij tijdelijk niet bewoonbaar. De haakse vleugel werd niet door de brand geraakt. Nadat de schade aan het woonhuis was hersteld werden in 2020 de golfplaten van de lessenaarsdaken op deze haakse vleugel vervangen door een nieuwe bedekking van sandwichpanelen. De dakvoet van het ganggedeelte werd hierbij omhoog gebracht. De opening in de rechter zijgevel werd afgeplaat. In de wandbeschieting werd een deuropening aangebracht, waarin de toegangsdeur naar het kookhuis werd geplaatst.

[3] https://www.rtvdrenthe.nl/nieuws/25132/brand-in-rietgedekte-boerderij

Afb. 37: Model van het boerderij complex in Sketch-Up ®) met op de voorgrond de schuur, daarachter de boerderij met de haaks uitgebouwde vleugel

Afb. 38: Voorgevel van de schuur met de verschillende metselwerk vlakken.

Afb. 39: Onder het afdak aanwezige achterste gedeelte van de rechter zijgevel.

Afb. 40: Voorste gedeelte van de rechter zijgevel

2. Beschrijving

2.1 Volume en ligging

Parallel aan de Dorpsstraat gelegen boerderij is gebouwd op een L-vormige plattegrond is samengesteld uit twee bouwdelen. De parallel aan de Dorpsstraat gelegen vleugel bezit een krimp die het voorhuis afscheidt van het achterhuis en plattegrond is beëindigd met een zadeldak, dat aan de achterzijde een wolfseind bezit. Op de nok van het voorhuisgedeelte zijn twee schoorstenen geplaatst. De haaks daarop geplaatste vleugel is beëindigd met twee haaks op elkaar staande lessenaarsdaken, waarvan er een aansluit op de dakvoet parallel aan de eerste vleugel. Parallel aan de boerderij ligt aan de rechterzijde een schuur die is gebouwd op een rechthoekige plattegrond en is beëindigd met een schilddak dat aan drie zijden aankappingen bezit. Voor dit rapport zijn alleen de haaks op de Dorpsstraat geplaatste vleugel van het boerderijcomplex en de schuur omschreven en beschouwd. De voorgevels van de onderzochte vleugel en van de schuur liggen op dezelfde positie als die van de boerderij.

2.2 Vrijstaande schuur

2.2.1 Voorgevel

Deze gevel is geheel gemetseld in drie gedeelten. Het linker gedeelte is gemetseld in halfsteens verband van verschillende baksteensoorten. De bakstenen zijn gemetseld met een cementmortel die platvol is afgewerkt. In dit metselwerk is om de vijf á zes lagen een koppenlaag verwerkt, onder de bovenste koppenlaag is met metselwerk steens dik. Langs de linker rand is een gemetselde steens dikke en steens brede kolom zichtbaar waar het gevelmetselwerk met enkele tanden op aansluit. Dit metselwerk wordt gescheiden van het volgende gedeelte met een deuropening tot aan de dakvoet, waarin een enkelvoudig kozijn met een opgeklampte deur en moderne gehengen en een klinkstel is geplaatst Het metselwerk is uitgevoerd in kruisverband, tot ca 40 cm hoogte, op dit metselwerk is centraal halfsteens dik metselwerk in halfsteens verband geplaatst tot aan de dakvoet. Dit metselwerk is samengesteld van bakstenen bezitten een formaat van21,5-22 x 10,5 x 5-5,5 cm en is afgewerkt met gesneden voegwerk in een kalkmortel. Aan de rechterzijde is de binnenzijde van het steens dikke metselwerk afgehakt en wijst op een voormalige achter- of tussengevel met een doorlopende voetmuur. Het rechtergedeelte van deze geheel gemetselde gevel met een penant sluit met een doorgaande naad en enkele tanden aan op het voorgaande metselwerk. Dit metselwerk is samengesteld van bakstenen met een formaat van 21,5 x 10,5 x 5 cm en een 10-lagenmaat van 69,5 cm. De hergebruikte bakstenen zijn gemetseld met een cementmortel die ruw is afgewerkt zonder voegwerk. Het dakvlak is belegd met riet en asbestcement-houdende golfplaten. Over de hoekkeper liggen ijzeren gegalvaniseerde exemplaren.

2.2.2 Rechter zijgevel

De rechter zijgevel is samengesteld uit twee gedeelten. Het linker gedeelte van de gevel bezit drie penanten. Dit metselwerk is samengesteld van bakstenen met een formaat van 21,5 x 10,5 x 5 cm en een 10-lagenmaat van 69,5 cm. De hergebruikte bakstenen zijn gemetseld met een cementmortel die ruw is afgewerkt zonder voegwerk. Het rechter gedeelte van de gevel is open op vier houten kolommen na die zijn samengesteld uit hergebruikte onderdelen van kozijnen en gecreosoteerde weidepalen. Over deze palen lig een “muurplaat”, waarop het dak aansluit. Achter deze kolommen is een tweede muur zichtbaar met een gemetselde voet waarop een horizontale beschieting is aangebracht van delen met een afmeting van 32 x 2 cm die gepotdekseld zijn aangebracht met een h.o.h.-afstand van 25 cm. De voetmuur wordt op regelmatige afstanden onderbroken door drie stijlen die zijn geplaatst op een gemetselde poer. De stijlen bezitten aan de voet een breedte van 24-26 cm.

Afb. 41: Detail van de gevel met de ontbrekende voetmuur en doorlopende beplanking

Afb. 42: Rechter zijgevel met op de achtergrond de binnenzijde van de achtergevel van de zijbeuk.

Afb. 43: Zijgevel gezien vanaf de voorzijde met de slagschaduw van de boerderij. Op de aansluiting van de voor en zijgevel is een gemetselde kolom zichtbaar.

Afb. 44; De vierde gebintstijl vanaf links (achtergevel) met duimen en op verschillende hoogte zichtbare toognagels (links) en een detail van het vernieuwde gevelgedeelte.

De middelste twee vakken bezit een gemetselde voetmuur die is opgetrokken in kruisverband van bakstenen met een formaat van 23 x 11 x 4,5 cm en een 5-lagenmaat van 31 cm. Het meest linker vak bezit geen voetmuur, de breedte tussen de stijlen bedraagt 2,8 meter en zou een deuropening kunnen zijn. De linker stijl waarop een koppelregel aansluit bezit bij alle verbindingen een merk (IIII). Aan de rechterzijde is geen gat voor een koppelregel zichtbaar.
Het rechter vak dat voorzien is van een beschieting is uitgevoerd als een lappendeken van delen met diverse werkende breedte en lengten. Onder deze beschieting is een voetmuur in halfsteens verband aanwezig, die gemetseld is van hergebruikte bakstenen en terugliggend zijn gevoegd met een cementmortel. De dakvlakken zijn belegd met asbestcement-houdende golfplaten.

2.2.3 Achtergevel

De linker zijgevel is in te delen in twee gedeelten. Het rechter gedeelte bezit een voetmuur van ca 1,2 meter hoogte, die samengesteld in staand verband van bezande vormbakstenen met een formaat van 20,5-21 x 10-10,5 x 5 en een 5-lagenmaat van 35 cm. Deze voetmuur is gemetseld met een cementmortel, die niet is afgewerkt. Daarboven s tot a de dakvoet een verticale beschieting aanwezig, die is samengesteld uit delen met een breedte tot 35 van met een gezaagd oppervlak. In dit gevelgedeelte is een 3 meter brede opening aangebracht met een opgeklampte schuifdeur, waarvan de rail zich aan de binnenzijde bevindt. Het linker gedeelte van deze gevel is vanaf het maaiveld tot aan de dakrand ven een lessenaarsdak geheel voorzien van een beschieting van verticaal geplaatste (rabat)delen. In deze beschieting zijn de naden van twee deuren zichtbaar op geschilderde gegalvaniseerde plaatgehengen. Boven dit gevelgedeelte is sluit een dakrand van een lessenaarsdak aan met een flauwere dakhelling op een bredere basis. De dakvoet wordt ondersteund door gecreosoteerde weidepalen en restanten van kozijnstijlen of -dorpels. Het dakvlak is belegd met asbestcement-houdende golfplaten.

2.2.4 Linker zijgevel

De linker zijgevel van de schuur ligt aan de zijde van de Dorpsstraat. Deze zijgevel bezit een gemetselde voet waarop en verticale beschieting is aangebracht. De voetmuur wordt op regelmatige afstanden onderbroken door zes stijlen, die zijn geplaatst op een gemetselde of een betonnen poer. De stijlen bezitten aan de voet een breedte van 19-22 cm. De voetmuren van het linker gevelgedeelte tot aan de vierde stijl zijn samengesteld in staand verband van bezande vormbakstenen met een formaat van 20,5-21 x 10-10,5 x 5 en een 5-lagenmaat van 35 cm. Deze voetmuren zijn gemetseld met een cementmortel, die niet is afgewerkt. In de voeten van de stijlen zijn op diverse plaatsen duimen of duimgaten zichtbaar. Deze voetmuur en de betonnen poeren waarschijnlijk een vervanging van ouder gevelmetselwerk en beschietingen. Tussen de vierde en de zesde stijl is het metselwerk samengesteld in kruisverband van gladde strengpersstenen met een formaat van 20-20,5 x 9,5 x 4,5-4,7 cm en een 5-lagenmaat van 33 cm tot aan de verticale voeg. De voegen zijn platvol gevoegd met een cementmortel. Rechts daarvan is de voetmuur samengesteld in halfsteens verband van hergebruikte bakstenen. Vanaf de zesde stijl tot aan de zevende is de voetmuur samengesteld van hergebruikte bakstenen in kruisverband tot aan de verticale voeg, rechts daarvan in halfsteens verband. Tot aan de voorgevel is het metselwerk tot aan de dakvoet in de voorgevel samengesteld in halfsteens verband op een voet in kruisverband van hergebruikte bakstenen. In dit metselwerk is de dichtzetting in halfsteens verband van een deuropening met zijlicht aanwezig. al dit metselwerk is platvol gevoegd met een cementmortel.
Boven de voetmuren is een verticale beplanking aanwezig die aan de bovenzijde aansluit op een horizontale regel. Vanaf de achtergevel tot aan de vierde stijl is deze samengesteld uit delen met een breedte tot 35 cm met een gezaagd oppervlak. De beschieting is over de tussenliggende stijlen aangebracht. Aan de linker zijde van de vierde gebintstijl is een toognagel hoger aangebracht dan aan de rechter zijde.

Afb. 45: Rechter gedeelte van de gevel met de dichtgezette deuropening in de beplanking.

Afb. 46: Details van de vorige foto met de deuropening (links) en de ongebruikte duim in de stijl met merk VII (rechts)

Afb. 47: Interieur van de schuur vanaf de achterzijde met de van landbouwplastic voorziene wanden, waarachter isolatie is aangebracht.

Afb. 48: Gebintconstructie gezien naar de linker zijwand.

De toognagels maken de tussen de stijlen aanwezige verbindende koppelregels zichtbaar. Op de stijl werden twee duimen en een duimgat gevonden die wijzen op de aanwezigheid van deurvleugels, waarmee de hoger geplaatste regel de hoogte van de opening aangeeft. Gezien de plaatsing van de twee duimen boven elkaar zou de deurvleugel zelfs gedeeld kunnen zijn. In de stijl is boven de toognagel mek IV zichtbaar. Tot aan de zesde gebintstijl is de verticale beschieting een combinatie van delen met een breedte van 19-21 cm, die de vijfde gebintstijl afdekken overgaand naar een breedte van 30-33 cm. De vijfde gebintstijl is aan de binnenzijde te zijn ondersteund met een gekantrechte stijl 7 x 16 cm, die onder de gebintbalk is geplaatst. In het vak tot aan de zesde gebintstijl is een dichtgezette deuropening herkenbaar. Op de zesde stijl zijn twee modern gegalvaniseerde duimen aanwezig, die een volgende deuropening aangeven en die correspondeert met de verticale voeg in de voetmuur. De breedte van de in de gevelbeschieting opgenomen deurvleugel correspondeert met de verticale naad in de voetmuur. De duimen zijn een vernieuwing van de ophanging van de gehengen.
Het restant van de verticale gevelbeschieting is samengesteld uit delen met een breedte van 23-35 cm met een glad oppervlak Deze tussen de gebintstijlen aangebrachte beschieting behoort gezien de breedte de oorspronkelijk aangebrachte beschieting. Ook op de stijl van het rechter (zevende) gebint zijn duimen aanwezig, die de aanwijzing voor een deuropening vormen, de opening correspondeert met de verticale voeg in de voetmuur. Op deze stijl werd een merk VII aangetroffen.
Boven de zichtbare horizontale regel die de stijlen met elkaar verbinden is een rietstrook aangebracht dat is vastgezet met horizontale (wilgen)tenen. De bindingen zijn aangebracht op horizontale regels. De regels worden aan de linkerzijde nog extra ondersteund door enkel stijlen tussen de gebintstijlen. In deze afwerking zijn de uiteinden van vier ankerbalken zichtbaar, die draagconstructie van de schuur aangeven van totaal zeven ankerbalkgebinten met een tussenafstand van ca 2,5 meter.
Het dakvlak is belegd met riet, de nok is afgedekt met asbestcement-houdende golfplaten.

2.2.5 Binnenruimte

De schuur is niet ingedeeld. De vloer is uitgevoerd als betonvloer in twee gedeelten, waarvan de achterste strook als voergang is te beschouwen. Onder het linker vloergedeelte zou zich volgens de informatie van de eigenaar een mestkelder bevinden. Buiten zijn tegen de zij- en achtergevels putten aanwezig, waarmee deze mestopslag leeg gepompt kon worden. Een groot gedeelte van de voor-, linker zij- en achterwand is bekleed met plastic landbouwfolie, waarachter isolatieplaten aanwezig zijn en waardoor de stijlen van de gebintconstructie aan het zicht zijn onttrokken. Het plafond van de ruimte wordt gevormd door brede gezaagde eikenhouten delen, die op en over de gebintbalken zijn aangebracht. Deze delen zijn op dezelfde wijze gezaagd als de in de voorgevel aangetroffen gedeelte van de beschieting.
Onder het plafond zijn zeven ankerbalken zichtbaar, die met (gekromde) korbelen aansluiten op de met landbouwplastic afgedekte stijlen. Aan de achterzijde van de niet ingedeelde ruimte zijn enkele stijlen zichtbaar waarin pengaten en toognagelgaten zijn uitgespaard voor de koppelregels. Verdere merken werd niet aangetroffen. Van de gebinten, die waarschijnlijk geheel uit eikenhout zijn samengesteld, bezitten de ankerbalken en waarschijnlijk ook de stijlen een groot deel van het spinthout met schors. Het kenmerkende donkere kernhout van eikenhout is nauwelijks zichtbaar, terwijl de groeivorm van de boom wel duidelijk zichtbaar is. Tegen de zijkanten van de gebinten zijn (gekromde) windschoren aanwezig, die net als de bovenzijde van de gebintstijlen met pennen zijn verankerd aan de gebintplaten. Op de gebintplaten zijn sporenparen met haanhouten aangebracht.
Achter de zichtbare stijlen van de gebintconstructie is nog een stalruimte aanwezig met een betonnen vloer, beraapte wanden en een plafond van drie onderslagen, waarover gordingen zijn aangebracht, die de golfplaten bedekking ondersteunen.

Afb. 49: Het rechtergedeelte van de voorgevel met een houten venster en drie gietijzeren ramen.
Bron: Coll. R. Linders.

Afb. 51: De twee linker gedeelten van de achtergevel en geheel rechts de aansluiting op het derde gedeelte.

Afb. 50: Rechter zijgevel op de achtergevel met de stalen gevelbekleding. Op de hoek met de achtergevel is de verhoging van het metselwerk zichtbaar

Afb. 52: Verschillende vensteropeningen in de achtergevel. Deze zijn ook in de voorgevel aanwezige op de tegenoverliggende positie.

2.3 Haaks bijgebouw

2.3.1 Voorgevel

De voorgevel van deze vleugel is samengesteld uit twee gedeelten. Het linker gedeelte is geheel gemetseld in halfsteens verband vanaf het maaiveld tot aan de dakrand van het lessenaarsdak. In het gevelgedeelte zijn geen openingen aanwezig. Het rechtergedeelte vrijwel geheel gemetseld in halfsteens verband vanaf het maaiveld tot aan de dakvoet. In het rechter uiteinde van dit gevelgedeelte is een borstwering in kruisverband herkenbaar. Een baksteenformaat werd vanwege de aanwezigheid van en bevolkte kippenren niet opgenomen. In dit gevel gedeelte is om de twee rechter openingen herstel van het metselwerk zichtbaar. In dit gevel zijn vier openingen aanwezig, die zijn beëindigd met een halfsteens hoge rollaag. In de linker opening is een 4-ruits venster geplaatst. In de overige drie is een 4-ruits gietijzeren raam met een getoogde bovenzijde aangebracht. Alleen de linker is geplaatst is op een halfsteens hoge rollaag. Het dakvlak is gedekt met stalen sandwich-panelen.

2.3.2 Linker zijgevel

De linker zijgevel van deze vleugel is samengesteld uit twee gedeelten. Het linker gedeelte is geheel gemetseld in kruisverband tot ca 1 meter hoogte het maaiveld, daarboven is metselwerk in halfsteens verband zichtbaar tot aan de dakrand. Dit metselwerk is tot ca 2 meter hoogte voorzien van gesneden voegwerk met een kalkmortel. Daarboven zijn de bakstenen gemetseld met een mortel op cementbasis, die verder niet is gevoegd. Op dit metselwerk vlak is een in kleur gemoffelde gezette staalplaat met damwandprofiel aangebracht, die waarschijnlijk een opening verbergt. Het rechter gedeelte is geheel gemetseld in halfsteens verband vanaf het maaiveld tot aan de dakrand van het lessenaarsdak. De ca. 2 meter hoge bouwnaad in dit metselwerk en de verhoging tot aan de dakvoet geven de dichtzetting van een deuropening en de verhoging van de dakvoet van het lessenaarsdak aan.

2.3.3 Achtergevel

De achtergevel is samengesteld uit drie gedeelten. Het linker gedeelte is geheel gemetseld in kruisverband tot ca 1 meter hoogte het maaiveld, daarboven is metselwerk in halfsteens verband van bakstenen met een formaat van 21,2-21,5 x 10,5 x 5,5 cm en een 10-lagenmaat van 65 cm. zichtbaar tot aan de dakrand. In het metselverband is de aansluiting van een binnenmuur zichtbaar. Het metselwerk aan weerszijden van deze aansluiting is vanaf het maaiveld geheel in halfsteens verband uitgevoerd. Dit metselwerk is tot ca 2 meter hoogte voorzien van gesneden voegwerk met een kalkmortel. Daarboven zijn de bakstenen gemetseld met een mortel op cementbasis, die verder niet is gevoegd. In dit metselwerk is een dichtgezette deuropening aanwezig van hergebruikte bakstenen. In het metselwerk zijn drie openingen aanwezig, waarvan de middelste een deuropening is zonder beëindiging met een latei. In de opening is een enkelvoudig kozijn geplaatst met een opgeklampte deur, die is afgehangen aan gehengen en op de kozijnstijl gemonteerde duimen. De twee overige openingen zijn beëindigd met en halfsteens hoge rollaag. In de linker opening is een 4-ruits gietijzeren raam met een getoogde bovenzijde aangebracht dat geplaatst is op een halfsteens hoge rollaag. In de rechter opening is een 4-ruits venster geplaatst. Op deze opening sluit met een doorgaande naad het volgende gedeelte van de gevel aan dat vanaf het maaiveld tot aan de dakrand is gemetseld in halfsteens verband van bakstenen met een formaat van 20,5 x … x 5-5,1 cm en een 10-lagenmaat van 64,5 cm. In dit vlak zijn geen openingen aanwezig. Het rechter gedeelte van deze gevel is voorzien van een verticale beschieting zonder voetmuur tot aan de dakrand. In deze beschieting is een deurvleugel aangebracht.

Afb. 53: Entreehal gezien naar de voorgevel met rechts de zijgevel van het woongedeelte van de boerderij.

Afb. 54: Het kookhuis gezien naar de achtergevel met links de verplaatste toegangsdeur.

Afb. 55: Zwart beroet gedeelte van de rechter zijwand van het kookhuis met de ovendeur. In het beroete pleisterwerk daarboven zijn sporen van een boezem zichtbaar.

Afb. 56: De rechter zijwand van het varkenshuis met de niet gepleisterde afdruk van het gesloopte ovenlichaam.

2.3.4 Rechter zijgevel

De linker zijgevel is vrijwel geheel afgedekt door het voorhuis van de boerderij in de eerste vleugel. Het zichtbare gedeelte is gemetseld in halfsteens verband vanaf het maaiveld tot aan de dakrand. In dit metselwerk is een opening aanwezig, die beëindigd is met een halfsteens hoge rollaag. In de opening is een deurkozijn met een zijlicht geplaatst. Boven de deuropening bevindt zich een enkelruits bovenlicht. In het zijlicht zijn twee enkelruits ramen als een schuifraam geplaatst.

2..3.5 Binnenruimte

De vleugel is vanaf de rechter zijgevel van de boerderij ingedeeld in drie ruimten. In de eerste ruimte naast het voorhuis van de boerderij is een betonvloer aanwezig en zijn de wanden uitgevoerd als schoon metselwerk. De voorwand is geheel uitgevoerd in halfsteens verband met platvol voegwerk. De linker zijwand is voor de pui uitgevoerd in halfsteens verband dat platvol gevoegd. Het metselwerk aan de achterzijde van de pui is uitgevoerd in kruisverband dat voorzien is van gesneden voegwerk. De aansluiting op de pui is herkenbaar als de hoek van het vrijstaande voorhuis van de boerderij. In de rechter zijwand zijn vijf naden zichtbaar. De achterste is een zaagsnede waartegen een kozijnstijl aansluit, die doorloopt tot aan het plafond. Dit kozijn dat vanaf de stijl onder een hoek met de zijwand is geplaatst bezit een opgeklampte deur, waarin een 4-ruits loket is aangebracht. Om het kozijn is verticale beplanking aangebracht. In de overige vier bouwnaden zijn twee dichtgezette deuropeningen herkenbaar. De achterste dichtzetting sluit aan op metselwerk dat afgewerkt is met gesneden voegwerk. De voorste dichtzetting sluit aan de achterzijde aan op gesneden voegwerk en aan de voorzijde op platvol voegwerk. De achterste naad is tevens herkenbaar als hoek van een vrijstaand bouwwerk. De achterwand van deze ruimte is het regelwerk van de gevelbeschieting en het daarin aangebrachte draaiende deel zichtbaar. In het plafond zijn de onderslagbalken en de gordingen zichtbaar, die het flauwhellende lessenaarsdak ondersteunen.

De tweede ruimte bezit een cementvloer en gepleisterde wanden. In de voorwand is een opening geplaatst meteen 4-rutis venster. In de linker zijwand is de met voegwerk afgewerkte dichtzetting van een voormalige deuropening zichtbaar. De rechter zijwand waarvan de aansluiting in het gevelmetselwerk zichtbar is, is afgedekt met een houten slof, waarvan de uiteinden ook in de gevel zichtbar zijn. Op deze slof zijn delen genageld, die niet geheel verticaal zijn geplaatst. In deze wand zijn twee openingen aanwezig de centraal geplaatste is een deuropening waarin een enkelvoudig kozijn met een opgeklampte deur op scharnieren. De tweede opening is halfrond en is beëindigd met een halfsteens hoge rollaag. In de opening is een ijzeren deur geplaatst die wijst op de aanwezigheid van een oven. Dit wordt versterkt door de beroeting van het pleisterwerk boven deze opening. In het beroete oppervlak en de aansluitende achterwand zijn de sporen van een naar boven vernauwende trechter zichtbaar die waarschijnlijk een getimmerde boezem vormen, waarop waarschijnlijk een houten schoorsteen was aangebracht. In de achterwand is centraal een opening met een 4-ruits venster zichtbaar. In het plafond zijn de onderslagbalken en de gordingen zichtbaar, die het flauwhellende lessenaarsdak ondersteunen.

De derde ruimte bezit eveneens een cementvloer en gepleisterde wanden. Op ca. 1 meter van de linker zijwand sluit tegen de voorwand een halfhoge steens dikke muur aan met een lengte van ruim 2 meter. Waarschijnlijk is de wand het restant van een stalinrichting, mogelijk voor varkens langs de voorwand en de rechter zijwand. De dichtgezette beroeping in de achtergevel zou een aparte toegang tot een van de hokken zijn. Deze muur is geïntegreerd in een begaasd stijl- en regelwerk dat tegen de voorwand en de rechter zijwand aansluit en dat als nachthok voor de kippen is ingericht. In de uitgehakte sparing van de linker zijwand is het stijl- en regelwerk zichtbaar waarop de geprofileerde staalplaat is aangebracht. In de achterste rand is de aanzet van een vensteropening zichtbaar. In de hoek, linksachter is een gedeelte van de wand niet gepleisterd. Ook is de achterzijde van de oventoegang zichtbaar. Het betreft hier waarschijnlijk de afdruk van

het verwijderde ovenlichaam dat een van 1,6 x 1,5 x 1,5 m3. In het plafond zijn de onderslagbalken en de gordingen zichtbaar, die het flauwhellende lessenaarsdak ondersteunen.

Afb. 57: Linker zijwand van het varkenshuis met op enige afstand de steens dik gemetselde stalafscheiding.

3. Literatuurlijst

publicatie, boeken

Ronald Stenvert, Chris Kolman, Ben Olde Meierink, Sabine Broekhoven en Redmer Alma (1998); *Monumenten in Nederland. Groningen*. Rijksdienst voor de Monumentenzorg, Zeist / Waanders Uitgevers, Zwolle

H.J. Versefelt (2003); *Hottinger atlas van Noord en Oost Nederland 1773-1794*, Heveskes uitgevers Groningen

H.J. Versfelt en M. Schroor (2005); *De atlas van Huguenin, Militair-topografische kaarten van Noord-Nederland 1819-1829*, Heveskes Uitgevers Groningen

G. Berends (1999); *Historische Houtconstructies in Nederland*; Stichting Historisch Boerderij-Onderzoek, Arnhem

E.L. van Olst (2006): *Landelijke bouwkunst Drenthe*; Stichting Historisch Boerderij-Onderzoek, Arnhem

J.J. Voskuil. (1979); *Van vlechtwerk tot baksteen, Geschiedenis van de wanden van het boerenhuis in Nederland*; Stichting Historisch Boerderij-Onderzoek, Arnhem

H. Janse, eindred (1990); *Het weke dak, Riet- en strobedekkingen, RV-bijdrage 11*; Rijksdienst voor de Monumentenzorg, Zeist/ SDU-uitgeverij 's-Gravenhage

M.A.W. Gerding e.a. (red.) (1989); *Geschiedenis van Emmen en Zuidoost-Drenthe*; Gemeentebestuur van Emmen, Emmen/Uitgeverij Boom Meppel/Amsterdam

publicatie, digitaal

internet
Beeldbank Rijkdienst voor het Cultureel Erfgoed link
Beeldbank Drents Archief link
Hondsrug link

Archieven
Bouwdossiers gemeente Emmen, geen resultaat
Kadaster Archiefviewer®, bezocht op 7 november 2024
Interview c [redacted] 29 november 2024

Colofon

Opdrachtgever [redacted]

Objectgegevens

Object -
Dorpsstraat 29
7814 PS Emmen
Tel. -

Kadastraal Gemeente Emmen
Sectie S
Nummer(s) 685

Status object Rijksmonument
Monumentnummer 510928

Eigenaar [redacted]

Status Definitief

© Copyright januari 2025
Kopiëren voor eigen of intern gebruik door de opdrachtgever is toegestaan. Bronvermelding is verplicht. Voor het overige mag niets van dit rapport worden gekopieerd op welke wijze dan ook in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Adviesbureau Ormel Cultuurhistorie & Bouwtechniek.

Adviesbureau Ormel, Cultuurhistorie & Bouwtechniek
[redacted]

Bijlagen:

Bijlage I: Redengevende omschrijving complex 510928

Bijlage I: Redengevende omschrijving complex 510928

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Complexnummer: 510928

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Dorpsstraat 29

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

510929, 510930

Woonplaats

Emmen

Gemeente

Emmen

Provincie

Drenthe

Locatie van het hoofdobject

Dorpsstraat 29, 7814 PS te Emmen

Complexomschrijving

Inleiding

Beeldbepalend in de kern van Weerdinge gelegen boerenerf met bedrijfsgebouwen. Niet ver van ensemble van boerderijen gelegen. Gebouwen van rond 1870. Erfaanleg met keien

Waardering

Boerenerf van cultuur-, architectuurhistorisch en stedebouwkundig belang vanwege:

- de beeldbepalende ligging

- de kwaliteit van het ontwerp

- de gaafheid en herkenbaarheid

* *Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister*
** *Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument*
Datum van downloaden 22 august 2024

Monumentnummer*: 510929

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	25 augustus 1998
Kadaster deel/nr	82857/16

*Woonplaats**	*Gemeente**	*Provincie**
Emmen	Emmen	Drenthe

*Kadastrale gemeente**	*Sectie**	*Kadastraal object**	*Appartement aanduiding*	*Grondperceel*
Emmen	S			586

*Omschrijving***

Inleiding

Beeldbepalend in de kern van Weerdinge gelegen boerderij. Niet ver van een eveneens beeldbepalend ensemble van boerderijen. Boerderij met dubbel woonhuis van rond 1870. De bescherming betreft het hoofdvolume en de oorspronkelijke detaillering van de gevels.

Omschrijving

Boerderij van het hallehuistype opgetrokken in baksteen, het woongedeelte met een gepleisterde plint, onder een rieten dak, aan de onderzijde deels met muldenpannen en friese pannen gedekt. Twee schoorstenen met afdekplaten op de nok.

Van het woongedeelte is de oostgevel de voornaamste. Hier twee gelijke voorgevels, beide met vanaf links een paneeldeur met sierroosters en tweeruits bovenlicht en twee zesruits schuifvensters. In de kopgevel van de krimp een liggend tweeruits venster. In het staldeel vijf vierruits stalvensters.

De kopgevel van het woongedeelte heeft een houten schot in de geveltop en windveren. Links onder een zesruits schuifvenster, onder het schot twee tweeruits mezzanino vensters. Rechts twee moderne vensters met bovenlicht. Overhoeks een moderne aanbouw waarin een gekoppelde deur en venster met bovenlichten.

De zuidgevel van het woongedeelte is gemoderniseerd. Links een aanbouw en gewijzigde schuifvensters. In de nieuw opgemetselde krimp drie nieuwe kozijnen, verder in het staldeel een staldeur en twee stalramen.

De bedrijfsgevel met uilebord, wolfdak en geprofileerde windveren, heeft een inrijdeur onder segmentboog, met aan weerszijden respectievelijk een vierruits venster en een loopdeur. Onder het wolfeind drie zevenruits rondboog stalramen, de roeden van bovenlicht rondgebogen. Op de verdiepingscheiding vier schotelankers.

Waardering

Boerderij van architectuurhistorisch en stedebouwkundig belang:

- vanwege de beeldbepalende ligging

- vanwege de typologie van de boerderij

- vanwege de gaafheid en de herkenbaarheid

Hoofdcategorie	*Subcategorie*	*Functie*
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	Boerderij(M1)

Monumentnummer*: 510930

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	25 augustus 1998
Kadaster deel/nr	82857/120

*Woonplaats**	*Gemeente**	*Provincie**
Emmen	Emmen	Drenthe

*Kadastrale gemeente**	*Sectie**	*Kadastraal object**	*Appartement aanduiding*	*Grondperceel*
Emmen	S			586

*Omschrijving***

Inleiding

Schuur op een beeldbepalend in de kern van Weerdinge gelegen boerdererf. Gebouwd rond 1870. De bescherming betreft het hoofdvolume en de oorspronkelijke detaillering van de gevels.

Omschrijving

Houten schuur onder rieten schilddak met aanbouwen onder lessenaardaken. Houten wanden op gemetselde plint. Rieten vlechtwerk onder de dakrand.

Waardering

Schuur van architectuurhistorisch en stedebouwkundig belang:

- vanwege de samenhang met de andere onderdelen vanhet complex

- beeldbepalende ligging

- vanwege de gaafheid

Hoofdcategorie	*Subcategorie*	*Functie*
Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	Schuur(M)